12. SINIF TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI DERSİ

2. DÖNEM 1. ORTAK YAZILI SENARYOLARINA YÖNELİK SORU ÖRNEKLERİ

Senaryolar, okul genelinde yapılacak ortak sınavlara yönelik oluşturulabilecek farklı yazılı örneklerini ifade eder. Genel Müdürlüğümüzce eğitim kurumu sınıf/alan zümrelerine örnek oluşturması açısından konu soru dağılım tablosunda verilen örnek senaryolarda yer alan kazanımlardan bazılarına yönelik soru örnekleri hazırlanmıştır.

Okul genelinde uygulanacak ortak sınavlar, eğitim kurumu sınıf/alan zümreleri tarafından ilan edilen konu soru dağılım tabloları göz önünde bulundurularak açık uçlu veya açık uçlu ve kısa cevaplı sorulardan oluşacak şekilde yapılacaktır. Çoktan seçmeli, eşleştirme, doğru/yanlış gibi diğer soru türleri kesinlikle kullanılmayacaktır.

2. dönem konu soru dağılım tablolarına ulaşmak için karekodu okutunuz.

Soru çözümlerine ulaşmak için karekodu okutunuz.

Not: Soru örneklerinin kazanımları, öğretmenlerimizin kazanım ve soruları eşleştirmesi için verilmiş; bilgilendirme amaçlıdır. Yapılacak olan yazılı sınavlarda bu kazanım ifadelerine sınav kâğıtlarında yer verilmeyecektir.

Kazanım: A.2.9. Metindeki anlatım biçimleri ve tekniklerinin işlevlerini belirler.

1. Aşağıda Yaşar Kemal'in *Ölmez Otu* adlı romanından bir parça verilmiştir.

Çukurova tekin değildir. Bir uçsuz bucaksız düzlüktür. Bataklıktır, büklüktür, akarsular, ulu denizlerdir. Bulut örneği gelen sivrisinekler… Çukurova bir sonsuz aklıktır. Göğe yükselmiş, ulu devler gibi ayağa kalkmış yürümüş, binbir renkli ulu devlercesine uçan, akan toz direkleridir. Çukurova sarı sıcaktır. Toz dumandır. Otsuz, ağaçsız, yan yana ördolmuş bir belalı topraktır. Sıtmadır, hastalıktır. Sızlayan kemik, akan terdir. Otomobildir, traktör, biçerdöver, konuşmayan sırasında yalnız bağıran, insanüstü bir yaratık, pamuktan el, ipek ten, ibrişim saçtır. Çukurdan dönünceye kadar Toros köylüsü rahatsızdır, korku içindedir.

Bu parçada öne çıkan anlatım biçimini ve bu anlatım biçiminin parçadaki işlevini yazınız.

Kazanım: A.2.16. Metinlerden hareketle dil bilgisi çalışmaları yapar.

2. Böyle onunla yanyana bulunmak hiçde kolay değildi. Ona oğulum diyemiyor, başka kişiyle baba diye konuştuğunu duyunca içim parçalanıyordu. Aysel, benim sevgili Aysel'imin yanında olduğunu bilmek istemiyorum. Onun yüzüne bakmaya hakkım yoktu çünki. Buralara nasıl gelmişti; gerçekten beğenmiş, evlenmişmiydi?

Bu parçadaki yanlış yazılmış sözleri belirleyip bunların doğru biçimlerini yazınız.

Kazanım: ***B.1. Farklı türlerde metinler yazar.***

B.5. Metin türüne özgü yapı özelliklerine uygun yazar.

3. Garip akımı şairleri şiirlerini söz oyunları, ölçü ve kafiye kullanmadan yazmışlar; ahengi şiirin tamamına yansıtmışlardır. Şiirlerinde günlük konuşma dilinin rahat söyleyişini kullanmışlar; yaşama sevinci, sevgi, çocukluk, sıradan insanların hayatları, yalnızlık vb. temaları işlemişlerdir.

Bu bilgiden hareketle Garip akımı şiir anlayışına uygun <u>en az</u> beş dizeden oluşan bir şiir yazınız. (Yazdığınız şiir, bütünlük ve istenilen şiir anlayışına uygunluk bakımından değerlendirilecektir. Şiirinize başlık koymayı unutmayınız.)

KONU SORU DAĞILIM TABLOLARI

Konu soru dağılım tablosu, öğretim programında yer alan konu ve kazanımlarla ortak sınavlardaki soru dağılımlarının gösterildiği tabloyu ifade eder. Konu soru dağılım tabloları, sınavların kapsam geçerliğinin artırılması ve öğrencilerin sınavlara daha bilinçli hazırlanması için her sınavda hangi konu/kazanımdan kaç soru sorulacağının önceden öğrencilere bildirildiği tablolardır. Millî Eğitim Bakanlığı Ölçme ve Değerlendirme Yönetmeliği'ne göre konu soru dağılım tabloları öğretim yılı başında her sınav için il sınıf/alan zümreleri ve Ölçme ve Değerlendirme Merkezi Müdürlüğü ile birlikte oluşturulacak, ardından öğrencilerle paylaşılacaktır. Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğü olarak il sınıf/alan zümrelerine yardımcı olmak üzere örnek konu soru dağılım tabloları hazırlanmıştır. Bu tablolardaki örnek senaryolarda yer alan sorulardan bazıları tek, bazıları ise birden çok kazanıma erişme durumunu yoklamaktadır.

Dinleme ve konuşma becerilerine yönelik kazanımların yoklandığı sınavlar, ilgili derslerin öğretim programları ile Millî Eğitim Bakanlığı Ölçme ve Değerlendirme Yönetmeliği uyarınca ders öğretmeni tarafından uygulanacaktır. Öğretim programları ve yönetmeliğe aşağıdaki karekodlar okutularak ulaşılabilir.

NOT: Konu soru dağılım tabloları öğretim programında yer alan tüm kazanımlar dikkate alınarak hazırlanmış ancak tabloda sadece soru sorulması planlanan kazanımlara yer verilmiştir.

Türk Dili ve Edebiyatı Dersi Öğretim Programı'na ve Millî Eğitim Bakanlığı Ölçme ve Değerlendirme Yönetmeliği'ne aşağıdaki karekodları okutarak ulaşabilirsiniz.

Türk Dili ve Edebiyatı Dersi Öğretim Programı

Millî Eğitim Bakanlığı Ölçme ve Değerlendirme Yönetmeliği

12. SINIF 2. DÖNEM 1. ORTAK YAZILI KONU SORU DAĞILIM TABLOLARI VE ÖRNEK SENARYOLAR

Senaryolar, okul genelinde yapılacak ortak sınavlara yönelik oluşturulabilecek farklı yazılı örneklerini ifade eder. Genel Müdürlüğümüzce il sınıf/alan zümrelerine örnek oluşturması açısından konu soru dağılım tablosunda verilen örnek senaryolara uygun yazılı kâğıdı örnekleri hazırlanmıştır. Örnek senaryolardaki soruların sayı ve kurgularındaki fark, sorularda ölçülen bilişsel düzeylere göre şekillendirilmiştir.

Bilişsel düzey, öğrenme-öğretme sürecinde öğrencilerin bilişsel alanda ulaşacağı hedef davranışların basitten karmaşığa olacak şekilde sıralanmasıyla tanımlanan düzeylerdir.

Basit bilişsel süreçleri ölçmeye yönelik sorular; ders içeriğinde öğretilen içeriğin benzer şekilde tanımlanmasını, gösterilmesini, bulunmasını, örneklendirilmesini, listelenmesini, basit bir şekilde yorumlanmasını vb. içerir.

Karmaşık bilişsel süreçleri ölçmeye yönelik sorular; öğretilen içeriğin yeni durumlar veya günlük yaşam durumları çerçevesinde kullanılmasını, ilişkilendirilmesini, çözümlenmesini, karşılaştırılmasını, çıkarım yapılmasını, değerlendirilmesini, yeni bakış açılarının sunulmasını vb. içerir.

Okul genelinde uygulanacak ortak sınavlar, il sınıf/alan zümreleri tarafından ilan edilen konu soru dağılım tabloları göz önünde bulundurularak açık uçlu veya açık uçlu ve kısa cevaplı sorulardan oluşacak şekilde yapılacaktır. Çoktan seçmeli, eşleştirme, doğru/yanlış gibi diğer soru türleri kesinlikle kullanılmayacaktır.

Konu soru dağılım tablolarında soru dağılımları verilen örnek senaryoların her biri, örnek yazılı kâğıdı olacak şekilde verilmiştir.

Soru çözümlerine ulaşmak için karekodu okutunuz.

Not: Örnek senaryolardaki kazanımlar, öğretmenlerimizin kazanım ve soruları eşleştirmesi için verilmiş; bilgilendirme amaçlıdır. Yapılacak olan yazılı sınavlarda bu kazanım ifadelerine sınav kâğıtlarında yer verilmeyecektir.

12. SINIF TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI DERSİ
2. DÖNEM 1. ORTAK YAZILI KONU SORU DAĞILIM TABLOSU

SENARYO 1

Ünite	Konu	Kazanımlar	Soru Sayısı
ŞİİR	**OKUMA** **7. 1960 sonrası toplumcu eğilimleri yansıtan bir şiir örneği** **8. 1980 sonrası Türk şiirinden iki örnek** **9. Cumhuriyet sonrası halk şiirinden iki şiir örneği** **Dil Bilgisi Konuları:** - Metinler üzerinden imla ve noktalama çalışmaları yapılır. - Metinler üzerinde kelimede anlam ile ilgili çalışmalar yapılır.	A.1.12. Metinden hareketle dil bilgisi çalışmaları yapar.	1
	YAZMA - Öğrencilerden inceledikleri şiirlerden birinin tarzını örnek alarak şiir yazmaları istenir.	**YAZMA KAZANIMLARI** B.1-B.12 kazanım ve açıklamaları için bk. EK 5	1
ROMAN	**OKUMA** **1. Cumhuriyet Dönemi Türk edebiyatından (1923-1950 arası) bir roman örneği** **2. Cumhuriyet Dönemi Türk edebiyatından (1950-1980 arası) iki roman örneği** **3. 1980 sonrası Türk edebiyatından bir roman örneği** **4. Türk dünyası edebiyatından bir roman örneği** **5. Dünya edebiyatından bir roman örneği**	A.2.9. Metindeki anlatım biçimleri ve tekniklerinin işlevlerini belirler.	1
		A.2.12. Metinde edebiyat, sanat ve fikir akımlarının/anlayışlarının yansımalarını değerlendirir.	1

Örnek Senaryo 1	
Soru Sayısı	**Ölçülen Bilişsel Düzey**
4 soru	Karmaşık bilişsel süreçleri ölçmeye yönelik sorular *Tüm sorular*

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI 12

1. SINAV

Adı ve Soyadı: Sınıfı: Numarası:

SENARYO 1

Kazanım: A.1.12. Metinden hareketle dil bilgisi çalışmaları yapar.

1. Koyun verdi kuzu verdi süt verdi
Yemek verdi ekmek verdi et verdi
Kazma ile döğmeyince kıt verdi
Benim sadık yârim kara topraktır

Bu dörtlükteki altı çizili kelimenin zıt anlamlısını bir cümlede kullanınız.

Kazanım: B.1. Farklı türlerde metinler yazar.
B.5. Metin türüne özgü yapı özelliklerine uygun yazar.

2. Cumhuriyet sonrası halk şiiri anlayışına uygun bir dörtlük yazınız.
(Yazdığınız dörtlük, bütünlük ve istenilen şiir anlayışına uygunluk bakımından değerlendirilecektir.)

SENARYO 1

Kazanım: A.2.9. Metindeki anlatım biçimleri ve tekniklerinin işlevlerini belirler.

3. Aşağıda Yusuf Atılgan'ın *Aylak Adam* adlı romanından bir parça verilmiştir.

Yollar kalabalıktı. Baktığı yeri gözlerinden en uzun sakladıkları için en çok Bebek tramvayına kızıyordu. Devetüyü paltolu bir kadın görünce yüreği çarptı ama o değildi. Şapkalıydı. Kalktı. Kapıya yürürken duvardaki takvimi gördü. 7 Mart Cumartesi yazılıydı. 27'nin yarısı kara, yarısı kırmızıydı. Rahatladı. İşte boşuna beklemişti. İnsanların düzeninde bütün ayrıntılar önemliydi. Günlerin adı bile… Bugünün cumartesi olduğunu bilseydi saat birde onu görürdü.

Bu parçada öne çıkan anlatım tekniğini metinden örnekler vererek açıklayınız.

Kazanım: A.2.12. Metinde edebiyat, sanat ve fikir akımlarının/anlayışlarının yansımalarını değerlendirir.

4. Aşağıda Fakir Baykurt'un *Yılanların Öcü* adlı romanından bir parça verilmiştir.

Yedi yıl oluyor. Necip Bey köyü köylüsüne sattı, parayı cebine kattı, gitti. Karataş köyü dört yüz bin lira borç ödedi! Ödedi ama nasıl ödedi? Orasını gel Karataş'a sor! Öküz, inek, dana... Un, bulgur, tarhana... Pazarda para eden neyi varsa sattı! Daha da satıyor. Ödedi dediğime bakma. Borç bitmedi daha.

Bu parçanın Cumhuriyet Dönemi roman anlayışlarından hangisini yansıttığını metinden hareketle açıklayınız.

12. SINIF TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI DERSİ
2. DÖNEM 1. ORTAK YAZILI KONU SORU DAĞILIM TABLOSU

SENARYO 2

Ünite	Konu	Kazanımlar	Soru Sayısı
ŞİİR	**OKUMA** **7. 1960 sonrası toplumcu eğilimleri yansıtan bir şiir örneği** **8. 1980 sonrası Türk şiirinden iki örnek** **9. Cumhuriyet sonrası halk şiirinden iki şiir örneği** **Dil Bilgisi Konuları:** - Metinler üzerinden imla ve noktalama çalışmaları yapılır. - Metinler üzerinde kelimede anlam ile ilgili çalışmalar yapılır.	A.1.3. Şiirde ahengi sağlayan özellikleri/unsurları belirler.	1
		A.1.12. Metinden hareketle dil bilgisi çalışmaları yapar.	1
	YAZMA - Öğrencilerden inceledikleri şiirlerden birinin tarzını örnek alarak şiir yazmaları istenir.	**YAZMA KAZANIMLARI** B.1-B.12 kazanım ve açıklamaları için bk. EK 5	1
ROMAN	**OKUMA** **1. Cumhuriyet Dönemi Türk edebiyatından (1923-1950 arası) bir roman örneği** **2. Cumhuriyet Dönemi Türk edebiyatından (1950-1980 arası) iki roman örneği** **3. 1980 sonrası Türk edebiyatından bir roman örneği** **4. Türk dünyası edebiyatından bir roman örneği** **5. Dünya edebiyatından bir roman örneği**	A.2.1. Metinde geçen kelime ve kelime gruplarının anlamlarını tespit eder.	1
		A.2.3. Metnin tema ve konusunu belirler. A.2.11. Metinde millî, manevi ve evrensel değerler ile sosyal, siyasi, tarihî ve mitolojik ögeleri belirler.	1
		A.2.15. Türün ve dönemin/akımın diğer önemli yazarlarını ve eserlerini sıralar.	1

Örnek Senaryo 2	
Soru Sayısı	**Ölçülen Bilişsel Düzey**
4 soru	Basit bilişsel süreçleri ölçmeye yönelik sorular *1, 4, 5 ve 6. sorular*
2 soru	Karmaşık bilişsel süreçleri ölçmeye yönelik sorular *2 ve 3. sorular*

Adı ve Soyadı: **Sınıfı:** **Numarası:**

SENARYO 2

Kazanım: A.1.3. Şiirde ahengi sağlayan özellikleri/unsurları belirler.

1. Aşağıda Âşık Veysel Şatıroğlu'nun *Kara Toprak* adlı şiirinden bir dörtlük verilmiştir.

Nice güzellere bağlandım kaldım
Ne bir vefa gördüm ne fayda buldum
Her türlü isteğim topraktan aldım
Benim sadık yârim kara topraktır

Bu dörtlüğün,

Ölçüsünü : .....
Kafiye düzenini : .....
Dizilişine göre kafiye çeşidini : .....
Kafiye ve rediflerini : .....

yazınız.

Kazanım: A.1.12. Metinden hareketle dil bilgisi çalışmaları yapar.

2. burada bitti artık işim, ocağım yok
uzun yola çıkmaya hüküm giydim.

Bu dizelerdeki "ocak" **kelimesini farklı anlamda kullanacağınız bir cümle yazınız.**

SENARYO 2

Kazanım: B.1. Farklı türlerde metinler yazar.

B.5. Metin türüne özgü yapı özelliklerine uygun yazar.

3. Aşağıda Âşık Feymani'nin *Anadolu'm* adlı şiirinden bir dörtlük verilmiştir.

Dağlarında ceylan geyik beslenir,
Bağlarında bülbül öter seslenir,
.....
Yöresi başkadır Anadolu'mun.

Bu dörtlükte boş bırakılan yere ölçüye ve içeriğe uygun bir dize yazınız.

Kazanım: A.2.1. Metinde geçen kelime ve kelime gruplarının anlamlarını tespit eder.

4. — Cevap ver! Makine öksürünce arıza nerededir? Bil bakalım!

Veli çaresiz teslim oldu:

— Ben senin gibi kurstan çıkmadım aslanım. Benimki patoz ustasının yanında muavinlik gibi bir şey mesela.

Yunus geri oturdu:

— Ha şöyleee! Ben dokuz ay bir, üç ay da bir kurs gördüm; motor kursu. Senin patoz ustan ne ki… Bizim kursta öyle öğretmenler vardı ki ustanı ceplerinde harçlık diye taşırlar!

Bu parçadaki "çıkmak" **kelimesinin anlamını bağlamdan hareketle yazınız.**

SENARYO 2

Kazanım: A.2.3. Metnin tema ve konusunu belirler.

A.2.11. Metinde millî, manevi ve evrensel değerler ile sosyal, siyasi, tarihî ve mitolojik ögeleri belirler.

5. Hey, benim gökçek gelinim, huysuz Osmancığa Tanrı bağışı; sende bir hallar görürüm. Ben boşuna kız, boşuna gelin, boşuna hatun, boşuna ana olmadıysam yemin olsun, senin bir derdin var. Dolu hatuna dert yaramaz. Derdin içine atmak heç yaramaz. Torunuma ziyan gelsin istemem ben. De derdini bana ki belki derman bendedir. Bende değilse bile arar bulurum.

Bu parçada millî ve manevi değerlerimizden hangisi tema olarak işlenmiştir? Bu değere yönelik örnek olabilecek bir davranışınızı kısaca yazınız.

Kazanım: A.2.15. Türün ve dönemin/akımın diğer önemli yazarlarını ve eserlerini sıralar.

6. Aşağıda verilen eserlerin karşılarına sanatçılarını yazınız.

Yaprak Dökümü : .....

Saatleri Ayarlama Enstitüsü : .....

Irazca'nın Dirliği : .....

Kara Kitap : .....

Gün Olur Asra Bedel : .....